Lietas Nr. C09044715
Lietas arhīva Nr. CA-0164-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē, 2016.gada 18.aprīlī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore
tiesnese S.Vasiļevska
tiesnesis I.Stivriņš
ar sekretāri I.Belasovu

atklātā tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci, izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret Latvijas Republikas Ieslodzījuma vietu pārvaldi par darba uzteikuma atzīšanu par nepamatotu, neizmaksātās darba algas un kompensācijas piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Balvu rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2015.gada 20.oktobrī iesniedza tiesā prasību pret Ieslodzījuma vietu pārvaldi par darba uzteikuma atzīšanu par nepamatotu, neizmaksātās darba algas un kompensācijas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. A/ atrodoties ieslodzījumā 2013.gada 17.janvārī tika pieņemts darbā cietuma saimnieciskajā apkalpē kā noliktavas strādnieks pārtikas noliktavā (vienošanās Nr. 201314 ar stundas tarifa likmi 0,8565 EUR/stundā. 2013.gada 28.decembrī vienošanās veikti grozījumi, un noteikta tarifa likme, 0,967 EUR/stundā.

2015.gadā janvārī /pers. A/ piespiedu kārtā formāli tika atbrīvots no darba pēc paša vēlēšanās, par ko tika noslēgta vienošanās Nr.2015/79i "Par 2013.gada 17.janvāra vienošanās Nr.2013/4 izbeigšanu", attiecīgi izdodot rīkojumu Nr.53ie. 2015.gada 27.janvārī Daugavgrīvas cietuma priekšnieks izdeva rīkojumu Nr.54ie par notiesātā nodarbināšanu saimnieciskās apkalpes darbā ar 2015.gada 30.janvāri. Par ko ar prasītāju tika noslēgta vienošanās Nr.2015/76 par darba veikšanu, nosakot stundu tarifa likmi 1,083 EUR/stundā. Minētās Daugavgrīvas cietuma administrācijas darbības viņa darbā faktiski neko neizmainīja, bet pats dokumentu pārformēšanas process pēc prasītāja domām ir prettiesisks.

Prasītājam nav saprotams, kāpēc viņš tika atbrīvots no darba, pēc tam atkal pieņemts tajā pašā darbā, ja tam pilnīgi pietiekoši bija izdarīt papildinājumu jau esošajā vienošanās par stundu tarifa likmes izmaiņām. Visā laika periodā prasītājam darba laika uzskaites tabelēs tika vidēji uzrādītas tikai 2 vai 3 darba stundas, kaut gan faktiski darba diena nekad nebija īsāka par 6 stundām, bieži vien arī garāka. Darba laiks bija no 9.00 līdz 16.00. Katra darba diena ilga ne mazāk kā 6 stundas, bet apmaksātas no tām tika vidēji 2 vai 3 stundas, pārējais darba laiks prasītājam nepamatoti netika atmaksāts.

Prasītājs apgalvo, ka darba devējs, liekot veikt piespiedu darbu bez samaksas, ļaunprātīgi izmantoja viņa īpašo tiesiski pakļautās personas statusu. Prasītājs nevarēja brīvi paust savu gribu, līdz ar to, darba devējs rupji pārkāpa Darba likuma 130., 137., 61.pantu, Satversmes 107.pantu, Sodu izpildes kodeksa 65.pantu.

Papildus prasītājs vērš uzmanību arī uz darba apstākļiem, kuri neatbilda darba likuma normām: nebija speciāla darba apģērba, arī duša pēc darba nebija pieejama, jo darbs noritēja ar pārtikas produktiem. Ja kāds no darbiniekiem bija atvaļinājumā vai apmeklēja skolu, tad darbiniekam bija papildus slodze, kā arī pagarināja darba laiku, bet nekāda papildus samaksa par to netika saņemta. Formāli un dokumentāli visas normas ik kā ievērotas, bet mēnesi iepriekš izsniedzot brīdinājumu par darba izbeigšanu, tam nebija nekāda juridiska un tiesiska pamata. Prasītājam nebija darba režīma pārkāpumu, darba pienākumus pildījis labi un cits darbs netika piedāvāts.

Pamatojoties uz augstāk minēto, prasītājs lūdz tiesu: piedzīt no atbildētājas materiālo kompensāciju trīs mēnešu vidējās algas apmērā, kopā 339,75 EUR; atzīt par nepamatotu un prettiesisku prasītāja atbrīvošanu no darba cietuma saimnieciskajā apkalpē un izmaksāt kompensāciju 339,75 EUR par nepamatotu atbrīvošanu no darba; piedzīt no atbildētājas prasītāja labā neizmaksāto darba algas daļu par 2013.gadu no 17. janvāra 783,78 EUR; par 2014.gadu 857,32 EUR; par 2015.gadu līdz 29. jūlijam 376,07 EUR. Kopā par laika periodu no 2013.gada 17.janvāra līdz 2015.gada 29.jūlijam 1784,24 EUR.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību iesniedza Ieslodzījuma vietu pārvalde, lūdz prasību noraidīt.

Atbildētāja paskaidro, ka prasītājs sodu izcieta Daugavgrīvas cietuma Grīvas nodaļā gan slēgtā, gan daļēji slēgta soda izciešanas režīma pakāpē un, ar prasītāju 2013.gada 17.janvārī tika noslēgta vienošanās atbilstoši Sodu izpildes kodeksa 56.^{3} panta otrajai daļai par darbu veikšanu, kas paredzēja, ka resocializācijas procesa ietvaros notiesātais (prasītājs) pēc savas brīvas gribas tiek iesaistīts darbā par noliktavas strādnieku un darbu uzsāk ar 2013.gada 21.janvāri. 2013.gada 18.janvārī tika izdots Rīkojums Nr.11ie „Par notiesāto iesaistīšanu saimnieciskās apkalpes darbā", kurā tika noteikts, ka ar 2013.gada 21.janvāri saimnieciskās apkalpes darbā Nodrošinājuma un inženiertehniskās daļas noliktavas iecirknī noliktavas strādnieka amatā (veikt preču iekraušanu un izkraušanu no autotransporta cietuma noliktavā un citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu) tiks iesaistīts prasītājs. Rīkojumā arī noteikts, ka notiesātais (prasītājs) veic darbu summētā darba laika ietvaros, ne mazāk kā trīs stundas nedēļā. Summēto darba laiku var noteikt pamatojoties uz Sodu izpildes kodeksa 56.^{7} panta trešo daļu.

Atbildētāja norāda, ka no darba laika uzskaites tabelēm redzams, ka lielākoties prasītājs dienā ir strādājis divas stundas. Par darba laika uzskaites tabelēs norādīto informāciju prasītājs ir parakstījies, piekrītot šajās tabelēs norādītajam.

2013.gada 28.decembrī Daugavgrīvas cietuma priekšnieks un prasītājs parakstīja vienošanos Nr.l par grozījumu veikšanu 2013.gada 17.janvāra vienošanās Nr.2013/4 par darba veikšanu, ar kuru tika noteikts, ka ar 2014.gada 1.janvāri ir noteikta jauna stundas tarifa likme (0,967 EUR).

2015.gada 27.janvārī tika izdots rīkojums Nr.53ie, ar kuru tika atcelts Daugavgrīvas cietuma 2013.gada 18.janvāra rīkojuma Nr.11ie 1.punkta l. daļa par prasītāja iesaistīšanu darbā un atbrīvošanu no saimnieciskās apkalpes darba ar 2015.gada 29.janvāri. 2015.gada 27.janvārī tika izdots rīkojums Nr.54ie, ar kuru tika noteikts, ka ar 2015.gada 30.janvāri prasītājs tiks iesaistīts saimniecisko darbu noliktavas iecirknī noliktavas strādnieka amatā (pildīt krāvēja pienākumus un veikt citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu). Prasītājam tika noteikts summētais darba laiks ar stundas tarifa likmi 1,083

EUR pēc faktiski nostrādātā darba laika ne mazāk kā desmit stundas nedēļā. Atbildētāja uzskata, ka prasītāja tiesības netika pārkāptas, jo viņš labprātīgi parakstīja 2015.gada 29.janvāra vienošanos Nr.2015/79/i par 2013.gada 17.janvāra Vienošanās Nr.2013/4 izbeigšanu. Ar savu parakstu prasītājs apliecināja, ka viņam nav pretenziju pret Daugavgrīvas cietumu attiecībā uz 2013.gada 17.janvāra vienošanās Nr.2013/4 par darba veikšanu saistību izpildi tās darbības laikā. Atbildētājs paskaidro, ka 2015.gada 13.janvārī Daugavgrīvas cietuma priekšnieks izdeva rīkojumu Nr.3, kurā tika noteikti saimniecisko darbu iecirkņi, kā arī noteikts amatu skaits atbilstoši Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2014.gada 29.decembra rīkojumam Nr.247 „Par saimnieciskās apkalpes amatiem". Līdz ar to, Daugavgrīvas cietums veica saimnieciskās apkalpes reorganizāciju.

A r 2015.gada 30.janvāri prasītājs tika nodarbināts saimniecisko darbu noliktavas iecirknī noliktavas strādnieka amatā uz izdevīgākiem nosacījumiem – noteikts summētais darba laiks ar stundas tarifa likmi 1,083 EUR pēc faktiski nostrādātā darba laika ne mazāk kā desmit stundas nedēļā.

A r 2015.gada 27.jūlija rīkojumu Nr.520ie tika noteikts, ka ar 2015.gada 29.jūliju prasītājs ir atbrīvots no saimnieciskās apkalpes darba, pamatojoties uz Daugavgrīvas cietuma Nodrošinājuma un inženiertehniskās daļas priekšnieka majora /pers. E/ 2015.gada 26.jūnija ziņojumu un 2015.gada 29.jūnija darba devēja brīdinājumu. Ziņojumā norādīts, ka Daugavgrīvas cietuma virtuvē steidzami ir nepieciešams virtuves darbinieks un sakarā ar to, ka prasītājam ir darbam virtuvē veiktas nepieciešamās medicīniskās pārbaudes, tika nolemts, ka prasītājam – noliktavas strādniekam – tiks piedāvāts darbs virtuvē. No 2015.gada 29.jūnija darba devēja brīdinājuma izriet, ka darba tiesiskās attiecības tiks izbeigtas, ja notiesātais (prasītājs) nepiekritīs tās turpināt atbilstoši brīvības atņemšanas iestādes piedāvātajai pārcelšanai citā darbā. Prasītājs nepiekrita pārcelšanai no noliktavas strādnieka amata uz virtuves darbinieka amatu un darba attiecības ar prasītāju tika izbeigtas saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 14.9.apakšpunktu.

Atbildētāja norāda, ka prasītāja veiktie izmaksātās darba algas un neizmaksātās darba algas aprēķini ir nepareizi. Prasītājs aprēķinu veikšanai ir izmantojis algas lapiņās norādīto bruto algu, bet nav ņēmis vērā norādīto par sociālā nodokļa ieturēšanu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieturēšanu, kā arī ieturējumu par izpildrakstiem (gandrīz katru mēnesi konkrēta naudas summa tika ieturēta pamatojoties uz Tiesu izpildītāja izpildrakstiem). Katrā algas lapiņā ir norādītas prasītāja nostrādātās stundas katrā mēnesī, kā arī atbilstoši stundas tarifu likmei aprēķināta darba alga (bruto).

Atbildētāja norāda, ka saskaņā ar Darba likuma 31.panta pirmo daļu prasījums par neizmaksātās darba algas daļas piedziņu prasītajam radās 2013.gada februārī, kad tika saņemta pirmā darba alga. Ņemot vērā, ka prasītājs nevērsās pie Daugavgrīvas cietuma administrācijas ar sūdzībām un, ka prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā, atbildētāja uzskata, ka prasītājs nokavējis termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai.

Ar Balvu rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu /pers. A/ prasību pret Ieslodzījuma vietu pārvaldi noraidīta.

Tiesa spriedumā atzina, ka prasītāja apgalvojums, ka atbildētāja rīkojās prettiesiski pārformējot dokumentus par darba attiecībām ar prasītāju, nav pamatots, jo atbildētāja rīkojies saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 14.9.apakšpunktu. Noteikumos noteiktā termiņā – 2015.gada 29.jūnijā, prasītājam tika izsniegts darba devēja brīdinājums, kurā prasītājs tika brīdināts par vienošanās par darbu veikšanu izbeigšanu ar nosacījumu, ka darba attiecības ar notiesāto tiks izbeigtas, ja notiesātais nepiekritīs tās turpināt atbilstoši brīvības atņemšanas iestādes piedāvātajai pārcelšanai citā darbā. Daugavgrīvas cietums izteica priekšlikumu pārcelt prasītāju virtuves darbinieka amatā, atbrīvojot no noliktavas strādnieka amata ar 2015. gada 29. jūliju. Tiesa atzina, ka prasītāja paraksts un atzīme "nepiekrītu" uz brīdinājuma apstiprina, ka viņš iepazinās ar darba devēja brīdinājumu un nepiekrita, ka tiek pārcelts no noliktavas strādnieka amata uz virtuves darbinieka amatu.

Spriedumā konstatēts, ka no lietas materiālos esošajiem prasītāja aprēķiniem par prasītājam nelikumīgi neizmaksāto darba algas daļu par laika periodu no 2013.gada janvāra līdz 2015.gada jūlijam redzams, ka tie ir nepareizi. Prasītājs ir norādījis bruto algu, taču nav ņēmis vērā sociālā nodokļa, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pēc izpildu rakstiem esošos ieturējumus. Tāpat prasītājs ir norādījis apmaksātās darba stundas un faktiski nostrādātās darba stundas, kas būtiski atšķiras. Tiesa atzina, ka lietas materiālos esošās darba laika uzskaites tabeles apstiprina faktu, ka prasītājs ir strādājis dienā 2 un vairāk stundas, atkarībā no darba apjoma.

Tiesa atsaucoties uz Darba likuma 31.panta pirmo daļu spriedumā norādīja, ka prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā no brīža, kad šāds prasījums varēja rasties. Prasījums par neizmaksātās darba algas daļas piedziņu prasītajam radās 2013.gada februārī, kad tika saņemta pirmā darba alga par janvāra mēnesi.

Apelācijas sūdzību par Balvu rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu iesniedza prasītājs /pers. A/, norāda, ka spriedums ir prettiesisks un nelikumīgs un tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka atbildētājai nav izpratnes, ko nozīmē nodarbināt par samaksu un kādos darbos drīkst iesaistīt notiesātos bez atlīdzības.

Apelators paskaidro, ka viņš parakstīja darba uzskaites lapas, jo viņš tajā neko nevarēja mainīt, viņam nebija tādu tiesību. Neatbilst patiesībai atbildētājas apgalvojums, ka prasītājs par darba samaksu nebija vērsies pie cietuma administrācijas, jo prasītājs to darīja regulāri. Prasītājs uzskata, ka tieši šo pretenziju dēļ tika atbrīvots no darba. Norāda, ka neatbilst patiesībai atbildētājas apgalvojums par darba reorganizāciju noliktavā, jo tur joprojām strādā 3 cilvēki, tāpat, kā tas bija iepriekš.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka piedāvājot viņam darbu virtuvē netika vērtēts prasītāja veselības stāvoklis, jo prasītājam ir alerģiska reakcija uz ēdienu gatavošanu, smaržām un ķīmiskām vielām (trauku mazgājamiem līdzekļiem) un tādēļ viņš nevar strādāt virtuvē.

Attiecībā par neizmaksāto darba algu, prasītājs norāda, ka Darba likums tiešām nosaka divu gadu termiņu, savukārt Komerclikums noteic piecu gadu termiņu, kad prasītājs var vērsties ar piedziņu pret atbildētāju. Prasītājs aprēķinus ir iesniedzis bruto algas izteiksmē un viņam nav pretenziju, ka no tās tiek aprēķināti nepieciešamie nodokļi un atskaitījusi, bet šī jautājuma izlemšana ir tiesas kompetencē un ieturējusi ir jāveic darba devējam par katru konkrēto mēnesi.

Prasītājs attiecībā par atskaitījumiem pēc tiesas izpildrakstiem, norāda, ka tie tika veikti nesaglabājot prasītājam minimāli noteiktos naudas līdzekļus, pret kuriem nevar vērst piedziņu. Apelators uzsver, ka atrodoties ieslodzījumā viņš bija īpaši pakļautas personas statusā attiecībā pret atbildētāju, kas konkrētajā gadījumā bija arī darba devēja.

Tiesas sēdē prasītājs /pers. A/ apelācijas sūdzību uzturēja pēc sūdzībā norādītiem motīviem, un papildus paskaidroja, ka viņš lūdz piedzīt kompensāciju 339,75 EUR no atbildētājas, tāpēc ka viņam 2015.gada jūnijā uzteica darbu, neļāva strādā noliktavā.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarota persona /pers. F/ apelācijas sūdzību neatzina, un sniedza paskaidrojumus, kas ir analoģiski lietā iesniegtajiem sakarā ar celto prasību.

Motīvu daļa

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, secina, ka /pers. A/ celtā prasība ir nepamatota un noraidāma, un arī noraidāma lietā iesniegtā apelācijas sūdzība.

Atbilstoši Latvijas sodu izpildes kodeksa 56.[1] pantam, lai nodrošinātu resocializācijas mērķu sasniegšanu, notiesātos, kas sodu izcieš izmeklēšanas cietumā, brīvības atņemšanas iestādē vai audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, nodarbina par samaksu vai bez atlīdzības. Notiesātos par samaksu var nodarbināt brīvības atņemšanas iestādes saimnieciskajā apkalpē (kur tika nodarbināts prasītājs), brīvības atņemšanas iestādē izvietotajās komersantu izvietotajās darba vietās vai ārpus brīvības atņemšanas iestādes, ja to atļauj notiesātajam noteiktais soda izciešanas režīms (Latvijas sodu izpildes

kodeksa 56.^{2} pants).

Pamatojoties uz Latvijas sodu izpildes kodeksa 56.^{3} panta otro daļu, ja notiesāto ir iespējams nodarbināt brīvības atņemšanas iestādes saimnieciskajā apkalpē, tad pirms darba uzsākšanas ar notiesāto, kas sodu izcieš slēgtajā vai daļēji slēgtajā cietumā, tiek noslēgta vienošanās, bet ar notiesāto, bet ar notiesāto, kas sodu izcieš atklātajā cietumā – darba līgums.

Lietā konstatēts, ka 2013.gada 17.janvārī starp /pers. A/ un Ieslodzījuma vietu pārvaldes Daugavgrīvas cietumu, tā priekšnieka Valerija Tverdova personā, kurš rīkojās uz Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 "Kārtība, kādā ar brīvības atņemšanu notiesātos nodarbina par samaksu" 19.punkta pamata, tika noslēgta vienošanās Nr.2013/4 par darba veikšanu. Saskaņā ar noslēgto vienošanos un pievienoto noliktavas strādnieka amata aprakstu, atrodoties ieslodzījumā, prasītājs tika pieņemts darbā cietuma saimnieciskajā apkalpē kā noliktavas strādnieks pārtikas noliktavas iecirknī. Saskaņā ar vienošanās 6.punktu darba tiesisko attiecību sākuma datums tika noteikts 2013.gada 21.janvāris, saskaņā ar 7.punktu ar pārbaudes laiku uz trīs mēnešiem. Ar noslēgtās vienošanās 9. punktu prasītājam tika noteikta stundas tarifa likme 0,602 lati (pirms nodokļu nomaksas). Vienošanās 11.punktā tika noteikts, ka prasītājs veic darbu summētā darba laika ietvaros ne mazāk kā trīs stundas nedēļā. Tika noteikta piecu dienu darba nedēļa. Apmaksa tika veikta par faktiski nostrādāto darba laiku, kas tika fiksēts darba laika uzskaites tabelē, bet darba samaksa tika izmaksāta bezskaidrā naudā ar pārskaitījumu vienu reizi mēnesī līdz katra nākamā mēneša 10.datumam. 2013.gada 28.decembrī noslēgtajā vienošanās veikti grozījumi, tika noteikta stundas tarifa likme 0,967 EUR (pirms nodokļu nomaksas). Grozījumi stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī.

2015.gada 27.janvārī tika izdots rīkojums Nr.53ie, ar kuru tika atcelta Daugavgrīvas cietuma 2013.gada 18.janvāra rīkojuma Nr.11ie 1.punkta l. daļa par prasītāja iesaistīšanu darbā un atbrīvošanu no saimnieciskās apkalpes darba ar 2015.gada 29.janvāri.

Lietā konstatēts, ka 2015.gada 27.janvārī tika izdots rīkojums Nr.54ie, ar kuru tika noteikts, ka ar 2015.gada 30.janvāri prasītājs tiks iesaistīts saimniecisko darbu noliktavas iecirknī noliktavas strādnieka amatā (pildīt krāvēja pienākumus un veikt citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu). Prasītājam tika noteikts summētais darba laiks ar stundas tarifa likmi 1,083 EUR pēc faktiski nostrādātā darba laika, ne mazāk kā desmit stundas nedēļā.

Ar 2015.gada 29.janvāra vienošanos Nr.2015/79/i puses vienojās izbeigt 2013.gada 17.janvāra vienošanos Nr.2013/4 par darba veikšanu pēc pušu savstarpējas vienošanās.

Ar 2015.gada 27.jūlija rīkojumu Nr.520ie tika noteikts, ka ar 2015.gada 29.jūliju prasītājs ir atbrīvots no saimnieciskās apkalpes darba, pamatojoties uz Daugavgrīvas cietuma Nodrošinājuma un inženiertehniskās daļas priekšnieka majora /pers. E/ 2015.gada 26.jūnija ziņojumu un 2015.gada 29.jūnija darba devēja brīdinājumu. Ziņojumā norādīts, ka Daugavgrīvas cietuma virtuvē steidzami ir nepieciešams virtuves darbinieks un sakarā ar to, ka prasītājam ir darbam virtuvē veiktas nepieciešamās medicīniskās pārbaudes, tika nolemts, ka prasītājam – noliktavas strādniekam – tiks piedāvāts darbs virtuvē. No 2015.gada 29.jūnija darba devēja brīdinājuma izriet, ka darba tiesiskās attiecības tiks izbeigtas, ja notiesātais (prasītājs) nepiekritīs tās turpināt atbilstoši brīvības atņemšanas iestādes piedāvātajai pārcelšanai citā darbā. Prasītājs nepiekrita pārcelšanai no noliktavas strādnieka amata uz virtuves darbinieka amatu un darba attiecības ar prasītāju tika izbeigtas saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 14.9.apakšpunktu.

Ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus, apelācijas instances tiesa secina, ka prasītājs sodu izcieta Daugavgrīvas cietuma Grīvas nodaļā gan slēgtā, gan daļēji slēgtā soda izciešanas režīma pakāpē, un, starp pusēm tika noslēgta vienošanās par darba veikšanu, kas paredzēja, ka resocializācijas procesa ietvaros prasītājs (notiesātais) pēc savas brīvas gribas tiek iesaistīts darbā par noliktavas strādnieku un darbu uzsāk ar 2013.gada 21.janvāri. Sākotnējā un turpmākos rīkojumos bija noteikts, ka prasītājs veic darbu summētā darba laika ietvaros ne mazāk kā trīs stundas nedēļā, un pušu vienošanās rezultātā grozīja tikai stundas tarifa likmes apmēru, ko apstiprina pušu vienošanās par darba veikšanu.

No lietā iesniegtām darba laika uzskaites tabulām no 2013.gada janvāra līdz pušu darba tiesisko attiecību izbeigšanai redzams, ka pārsvarā prasītājs dienā ir strādājis divas stundas. Par darba laika uzskates tabulās norādīto informāciju, tajā skaitā arī nostrādāto stundu skaitu, prasītājs ir parakstījies, tādējādi piekrītot šajās darba laika uzskaites tabulās norādītajam. Algas pārskaitījumi uz banku, kas aprēķināti par periodu no 2013.gada janvāra līdz darba attiecību izbeigšanai, 2015.gada jūlijā, apstiprina, ka prasītājs darba samaksu atbilstoši noteiktajai stundas tarifa likmei un faktiski nostrādātajam darba laikam ir saņēmis. Minētā sakarā apelācijas instances tiesa noraida apelācijas sūdzībā izteikto motīvu, ka prasītājam nebija tiesību un viņš neko nevarēja izlabot darba laika uzskaites tabulās, jo saskaņā ar vienošanos par darba veikšanu puses vienojās, ka apmaksa tiek veikta par faktiski nostrādāto darba laiku, kas tiek fiksēts darba laika uzskaites tabulās, tāpēc prasītājam viennozīmīgi bija zināms, ka faktiski nostrādātais darba laiks ir noteikts šajās darba laika uzskaites tabulās un samaksa būs par faktiski nostrādāto laiku. Darba laika uzskaites tabulas lietā ir iesniegtas par vairākiem gadiem sākot ar 2013.gada janvāri, un nevienā no tām nav atspoguļotas prasītāja pretenzijas vai iebildumi par apstākļiem, kas ir norādīti lietā, ka viņš ir strādājis vairāk nekā uzskaites tabulā norādīts.

Prasītājs prasībā norāda, ka viņš 2015.gada janvārī piespiedu kārtā bija atbrīvots no darba pēc paša vēlēšanās, un atkārtoti pieņemts darbā saskaņā ar 2015.gada 27.janvāra rīkojumu, saimniecisko darbu noliktavas iecirknī, noliktavas strādnieka amatā (pildīt krāvēja pienākumus un veikt citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu). Prasītāja ieskatā šādu dokumentu pārformēšana ir prettiesiska.

Atbildētāja lietā iesniegtos paskaidrojumos norāda, ka 2015.gada janvārī Daugavgrīvas cietums veica saimnieciskās apkalpes reorganizāciju, tāpēc 2015.gada 13.janvārī Daugavgrīvas cietuma priekšnieks izdeva rīkojumu, kurā tika noteikti saimniecisko darbu iecirkņi, kā arī noteikts amatu skaits atbilstoši Pārvaldes 2014.gada 29.decembra rīkojumam "Par saimnieciskās apkalpes amatiem". Ar 2015.gada 30.janvāri prasītājs tika nodarbināts saimniecisko darbu noliktavas iecirknī noliktavas strādnieka amatā, noteikts summētais darba laiks ar stundas tarifa likmi 1,083 EUR pēc faktisko nostrādātā darba laika, ne mazāk kā desmit stundas nedēļā.

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā atbildētāja paskaidrojumus lietā sakarā ar prasības pieteikumā norādītiem apstākļiem par darba tiesisko attiecību izbeigšanu 2015.gada janvārī, noraida prasītāja argumentus par prettiesiskas rīcības esamību atbildētājas darbībās. Atbildētāja lietā viennozīmīgi norāda uz apstākļiem, ka Daugavgrīvas cietums veica saimnieciskās apkalpes reorganizāciju, kas ir pašas iestādes kompetences jautājums, tāpēc puses savstarpēji 2015.gada 29.janvārī noslēdza vienošanos un izbeidza 2013.gada 17.janvāra vienošanos Nr.2013/4 par darba veikšanu. Vienošanās 3.punktā norādīts, ka tā ietver pilnīgu pušu piekrišanu, savukārt 4.punktā noteikts, ka pusēm nav pretenziju vienai pret otru attiecībā uz 2013.gada 17.janvāra vienošanās Nr.2013/3 par darba veikšanu saistību izpildi tās darbības laikā. Minēto vienošanos ir parakstījis prasītājs /pers. A/. Apelācijas instances tiesa secina , ka minētā vienošanās noslēgta saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 "Kārtība, kāda ar brīvības atņemšanu notiesātos nodarbina par samaksu" prasībām, jo vienošanās saturs noslēgts starp notiesāto un brīvības atņemšanas iestādi.

Apelācijas instances tiesa noraida prasītāja argumentus, ka atbildētāja rīkojās prettiesiski, neatļaujot prasītājam turpināt strādāt noliktavā, jo viņš nepiekrita pārcelšanai no noliktavas strādnieka amata uz virtuves darbinieka amatu. Atbildētāja rīkojās saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 14.9.apakšpunktu, kas nosaka, ka notiesāto atbrīvo no darba, brīdinot par darba līguma vai vienošanās izbeigšanu mēnesi pirms atbrīvošanas no darba, ja saimnieciskajā apkalpē nodarbinātais notiesātais atsakās no pārcelšanas citā darbā. Noteikumos noteiktā termiņā prasītājam 2015.gada 29.jūnijā izsniedza darba devēja brīdinājumu, kurā, pamatojoties uz 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.63 14.9.apakšpunktu, prasītājs rakstiski tika brīdināts par vienošanās par darbu veikšanu izbeigšanu ar nosacījumu, ka darba attiecības ar notiesāto tiks izbeigtas, ja notiesātais

nepiekritīs tās turpināt atbilstoši brīvības atņemšanas iestādes piedāvātajai pārcelšanai citā darbā.

Daugavgrīvas cietums izteica priekšlikumu pārcelt prasītāju virtuves darbinieka amatā, atbrīvojot no noliktavas strādnieka amata ar 2015.gada 29.jūliju. Prasītāja paraksts un atzīme "nepiekrītu" uz brīdinājuma apstiprina, ka viņš iepazinās ar darba devēja brīdinājumu un nepiekrita, ka tiek pārcelts no noliktavas strādnieka amata uz virtuves darbinieka amatu. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja nepārkāpa noteikumu prasības un 2015.gada 27.jūlijā, izdodot rīkojumu Nr.520ie, ar kuru prasītājs ar 2015.gada 29.jūliju tika atbrīvots no saimnieciskās apkalpes darba, pamatojoties uz Daugavgrīvas cietuma Nodrošinājuma un inženiertehniskās daļas priekšnieka majora /pers. E/ 2015.gada 26.jūnija ziņojuma un 2015.gada 29.jūnija darba devēja brīdinājuma.

Ņemot vērā minētos apstākļus, apelācijas instances tiesa nav konstatējusi prasītāja tiesību aizskārumu vai neatļautu darbību no atbildētāja puses, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, tāpēc nav pamata un noraidāma prasība daļā par materiālās kompensācijas trīs mēnešu vidējās darba algas apmērā 339,75 EUR piedziņu.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas nelikumīgi neizmaksāto darba algas daļu par 2013.gadu 783,78 EUR, par 2014.gadu 857,32 EUR un par 2015.gadu 376,07 EUR, kopā 1784,24 EUR.

Prasītājs lietā iesniedza aprēķinu par prasītājam neizmaksāto darba algu par laika posmu no 2013.gada janvāra līdz 2015.gada jūlijam. Minētā jautājumā pamatots un pareizs ir pirmās instances tiesas spriedumā izteiktais secinājums, kam pievienojas arī apelācijas instances tiesa, ka prasītāja neizmaksātās darba algas daļas aprēķini ir nepareizi. Prasītājs ir norādījis bruto algu, taču nav ņēmis vērā sociālā nodokļa, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pēc izpildu rakstiem esošos ieturējumus. Tāpat prasītājs ir norādījis apmaksātās darba stundas un faktiski nostrādātās darba stundas, kas būtiski atšķiras. Tomēr lietas materiālos esošās darba laika uzskaites tabeles apstiprina faktu, ka prasītājs ir strādājis dienā 2 un vairāk stundas, atkarībā no darba apjoma.

Tiesas sēdē prasītājs neapstiprināja un lietā esošie materiāli nepierāda faktu, ka, atrodoties cietumā, prasītājs būtu izteicis rakstiskas vai mutiskas pretenzijas cietuma administrācijai par aprēķināto un izmaksāto darba algu. Civillietu tiesas kolēģija secina, ka periodā, kad starp prasītāju un atbildētāju bija spēkā vienošanās Nr.2013/4 par darba veikšanu, prasītājs ir piekritis visiem algas aprēķiniem un izmaksātajām darba algām. Darba likuma 31.panta pirmā daļa nosaka, ka prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā no brīža, kad šāds prasījums varēja rasties. Līdz ar to, prasījums par neizmaksātās darba algas daļas piedziņu prasītajam radās 2013.gada februārī, kad tika saņemta pirmā darba alga par janvāra mēnesi.

Minētā sakarā apelācijas instances tiesa noraida apelācijas sūdzībā izteikto motīvu, ka strīda jautājuma izlemšanai par darba samaksu ir piemērojamas Komerclikuma normas, jo prasītājam gan sākotnējā, gan turpmākās vienošanās par darba veikšanu bija noslēgtas ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi Daugavgrīvas cietumu, kurš rīkojas saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumiem Nr.63 "Kārtība, kādā ar brīvības atņemšanu notiesātos nodarbina par samaksu".

Ņemot vērā augstāk izteiktos argumentus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija secina, ka iesniegtā prasība ir noraidāma, un pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, tāpēc iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Ņemot vērā, ka civillietās par darbinieka prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta prasībām tiesas izdevumus civillietā uzņemas valsts, tā kā /pers. A/ prasība ir noraidīta pilnīgi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt pilnīgi /pers. A/ prasību pret Latvijas Republikas Ieslodzījuma vietu pārvaldi par darba uzteikuma atzīšanu par nepamatotu, neizmaksātās darba algas un kompensācijas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 2.maija Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore

Tiesnese S.Vasiļevska

Tiesnesis I.Stivriņš